

Koupit výbuch

Sběratel současného umění může být dobrodruh nebo dobroděj. O dobro jde ve věci shromažďování „neověřených hodnot“ rozhodně. Přesto při nejlepší vůli zůstane taková sbírka jen torzem obrazu, řečí o umění na půl úst.

Josef Bolf, Čiča, 1999, kresba na papíře, 95 x 65 cm (sbírka současného umění Marek)

PETR KOVÁŘ

Investice do umění je zaručená výhra, slycháváme tak dlouho, že nevíme, zda je to pravda, nebo jen setrvačnost slov. Napříč společnostmi, zdá se, zájem o umělecká díla klesl. Návštěva výstavy současného umění zdaleka nepatří ke kulturnímu standardu života, s čímž souvisí také vizuální kvalita, kterou se obklopujeme v domácím prostředí. To následně formuje (fosilizuje) naše estetické cítění, neboť vkus není něco, s čím by se člověk narodil, ale schopnost, kterou je třeba rozvíjet. Naproti tomu se objevili investoři, kteří kupují obrazy, financují projekty, platí rezidenční pobyty. Nikoli náhodou je užito slova investor, které v hovoru o tak zvaném krásném umění působí stejně jako dlaň proti srsti. Ano, peníze jsou, překvapivě, potřeba i v umění. V souhlasu s vyzněním osudu petrohradského malíře Čartkova z Gogolovy povídky Podobizna odpovídá malířka Denisa Krausová na naši anketní otázku: „Nejdůležitější je výdrž, i několik let tvořit bez finanční odměny, hlavně se snažit držet si kvalitu.“ Ale málokterý umělec je současně jogínem, aby si dokázal roky odpírat stravu, takže snadno podléhá uhrančivým očím Podobizny, nebo domnělým jistotám civilního zaměstnání. Pokud nepřijde sběratel. V takové vzácné situaci je umělec ochoten

i přimhouřit oko nad nuancí dělící obdivovatele umění od investora. Kdo jsou dnešní sběratelé?

Ověřené hodnoty

Umění tvoří trvalé hodnoty. Hodnoty nezávislé na kurzu eura nebo rozpočtení kurátorů. Problém, který vzniká, když na místo sběratele přijde jen investor, příhodně ukazuje příběh Bohumila Samuela Kečíře. Tento modernistický malíř nikdy nežil, přesto se v nedávných letech prodaly stovky jeho obrazů po celé Evropě, vyšly obsáhlé katalogy a monografie. Když byla mystifikace odhalena, cítili se sběratelé podvedeni. Přitom obrazy, které zakoupili, nemají povahu padělku, nejsou to kopie, ale skutečné originály. Jiný je pouze jejich příběh. Nejde ani tak o to, že pokud by si člověk koupil Kečířův obraz čistě proto, že se mu líbí, tak se novým zjištěním nic nemění; obraz přeci zůstal esteticky stejný. (Mizí samozřejmě jeho hodnota umělecká, hodnota inovace, neboť estetiku posuzujeme v historickém kontextu.) Výstražným ukazatelem je tu fakt, že na trhu se dlouhodobě daří dílům z období moderny; sběratelský hlad přináší ceny, spekulace a... mystifikace. Investor do zaručeně ověřené kvality nákupu modernistického díla, od níž čeká další zhodnocování, je zasažen jejím

Pokračování na straně 4.